



Ένωση Τεχνολόγων Εκπαιδευτικών

(Technology Teachers' Association)

Πτυχιούχοι ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ

Δημητρίου Γούναρη 96, ΤΚ 15125 Μαρούσι Αττικής, ΒΟ 3^{ος} όροφος, Τηλ: 2107006594

Πληροφορίες: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΑΓΙΩΡΓΗΣ, Τηλ: 6948045713

URL: <http://www.ete.gr/>, E-mail: ete@ete.gr

Μαρούσι, 15/1/2024

Αρ. Πρωτ.: 2

ΠΡΟΣ:

1. Πρόεδρο Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, κ. Κέλλα Χρήστο
2. Προς τα Κοινοβουλευτικά Πολιτικά Κόμματα και τα Γραφεία των Προέδρων και των Γραμματέων τους

ΘΕΜΑ: Παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», το οποίο εισήχθη στην Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και βρίσκεται στη φάση επεξεργασίας και εξέτασης

Αξιότιμα μέλη του Ελληνικού Κοινοβουλίου,

Αξιότιμες κυρίες / Αξιότιμοι κύριοι,

Η Ε.Τ.Ε., συμμετέχει ενεργά στα εκπαιδευτικά δρώμενα της χώρας, για περισσότερα από 40 έτη, εκπροσωπώντας περισσότερους από 3.000 εκπαιδευτικούς της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετείχε στη διαβούλευση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», καταθέτοντας τεκμηριωμένες προτάσεις, προϊόν επεξεργασίας των επιστημονικών της ομάδων, αφού πρώτα προηγήθηκε δική της ανοικτή διαδικασία διαβούλευσης με τα μέλη της.

Στο πλαίσιο αυτό σας καταθέτει παρατηρήσεις επί του σχεδίου νόμου (ΣΝ) του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», το οποίο εισήχθη στην Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και βρίσκεται στη φάση επεξεργασίας και εξέτασης.

Α. Γενικές Επισημάνσεις – Προτάσεις για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

1. Στην Ελλάδα η ΕΕΚ περιλαμβάνει τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑΣ) της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), τις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (Ε.Σ.Κ.) του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, τις Επαγγελματικές Σχολές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (επίσης ΕΠΑΣ), αλλά και άλλες δομές όπως το Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας των ΕΠΑΛ και τα ΙΕΚ. Από το 2020 το "Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης" (νόμος 4763/2020) ορίζει και περιγράφει όλες τις δομές που προσφέρουν ΕΕΚ στην Ελλάδα.
2. **Με το παρόν ΣΝ επιχειρείται μία εκ νέου νομοθετική παρέμβαση στο Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, πριν ακόμη υλοποιηθεί στο σύνολο του ο προηγούμενος νόμος 4763/2020 για την Ε.Ε.Κ.** Η Ε.Τ.Ε. πιστεύει ότι οι όποιες αλλαγές δρομολογούνται από την εκάστοτε Κυβέρνηση, σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης (δομικές θεσμικές, προγράμματα σπουδών, βιβλία, εξοπλισμός, εκπαιδευτές κλπ.), θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένες και βασισμένες σε μελέτες και έρευνες με μεγάλο δείγμα.

Με αυτό το σκεπτικό θέτουμε ένα απλό ερώτημα, για το συγκεκριμένο ΣΝ: **Πώς είναι δυνατόν οι “καινοτομίες”, αλλά και τα προγράμματα σπουδών, των πρόσφατα ιδρυθέντων 25 Π.ΕΠΑ.Λ., να μην έχουν ακόμη αξιολογηθεί από σχετικές επιστημονικές επιτροπές και το Ι.Ε.Π., και να εισάγονται υποχρεωτικά “ως πετυχημένα σενάρια”, στο μεγάλο σύνολο των 417 ΕΠΑ.Λ.;**

Αν υποθέσουμε ότι δεχόμαστε τις καλές προθέσεις της μεταφοράς “καλών πρακτικών” από τα Π.ΕΠΑ.Λ. στα ΕΠΑ.Λ., θα πρέπει να δεχθούμε και τις δραστηριότητες εντός του εκπαιδευτικού ωραρίου των Π.ΕΠΑ.Λ. και την εύκολη έγκριση ολιγάριθμων τμημάτων (που αυτά έχουν), καθώς και το μέγιστο αριθμό των 22 μαθητών ανά τάξη. Αυτές όμως οι “καλές πρακτικές” των Π.ΕΠΑ.Λ. δεν μεταφέρονται στα ΕΠΑ.Λ., μάλλον διότι στοιχίζουν στον κρατικό προϋπολογισμό. Ούτε βεβαίως θα δοθεί στα ΕΠΑ.Λ. η επιπλέον χρηματοδότηση ύψους σχεδόν 1 εκατ. ευρώ, από το Ταμείο Ανάκαμψης, τα οποία θα δοθούν μόνον στα Π.ΕΠΑ.Λ.. **Το ΣΝ λοιπόν προβλέπει την επιπλέον χρηματοδότηση για τα Π.ΕΠΑ.Λ. και τα ΚΕΕΚ, όχι όμως την αντίστοιχη χρηματοδότηση των απλών ΕΠΑ.Λ..**

3. Ένα απλό ακόμη ερώτημα που τίθεται: **Πριν από 3 μόλις χρόνια, η κυβέρνηση νομοθέτησε στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πεδίο (Π.ΕΠΑ.Λ.), γιατί επανέρχεται τώρα;** Είναι συμπλήρωση, είναι μη ομολογούμενη αποτυχία ή μήπως είναι το μοίρασμα των εκατομμυριών της πίτας του ταμείου ανάκαμψης, υπέρ των δομών της αρχικής κατάρτισης και δει των ιδιωτικών ΙΕΚ; **Σε τι βελτιώθηκε η επαγγελματική εκπαίδευση και η αρχική κατάρτιση, μετά την τελευταία**

νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Παιδείας; Έχουμε τα ίδια αναλυτικά προγράμματα εδώ και 15 χρόνια, έχουμε τα βιβλία των Τ.Ε.Ε. (εποχή Αρσένη) και εργαστηριακό εξοπλισμό δεκαετιών. Ποια είναι η οικονομική πολιτική όσον αφορά τη χρηματοδότηση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (επενδυτικά προγράμματα ΕΣΠΑ και Ταμείο Ανάκαμψης);

4. Με το ΣΝ επιχειρείται η μεταφορά “καλών πρακτικών” από τα Π.ΕΠΑ.Λ.: α) πρακτική άσκηση των μαθητών στη Γ΄ τάξη των ΕΠΑ.Λ. (παρότι δεν εφαρμόστηκαν έως και σήμερα, σε κανένα Π.ΕΠΑ.Λ.) και επομένως **δεν μπορούν να πιστοποιηθούν ως “καλές πρακτικές”**, αλλά και β) η λειτουργία μεικτών προγραμμάτων με ανάμειξη παλαιών και νέων, πριν καν εκδοθούν νέα βιβλία. Σημειωτέον ότι τα Π.ΕΠΑ.Λ. χρησιμοποιούν τα βιβλία των ΕΠΑ.Λ., άρα των Τ.Ε.Ε. (τα οποία γράφτηκαν το 2000).
5. **Η ανάπτυξη και βελτίωση της Ε.Ε.Κ. δεν γίνεται με αλλαγές στα ονόματα των δομών και με εξαγγελίες** (π.χ. τα Ι.Ε.Κ. μπορεί να αλλάξουν όνομα, αλλά θα είναι δύσκολο να υποστηρίξουν το επίπεδο 5 που ανήκουν, χωρίς συγγράμματα/βιβλία, χρήματα για εξειδικευμένες ασκήσεις, επιστημονικά τεκμηριωμένους οδηγούς, μη σωστά καταρτισμένους εκπαιδευτές κλπ.). Εκτός από τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού, των προγραμμάτων σπουδών, των βιβλίων κλπ. σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, **χρειάζεται εκπαίδευση και αναβάθμιση του ρόλου του εκπαιδευτικού, τόσο στο επιστημονικό του πεδίο όσο και στο παιδαγωγικό**, με συστηματικές καταρτίσεις στις σύγχρονες τεχνολογίες και εκπαιδεύσεις στις νέες μεθόδους διδασκαλίας (βλέπε εποχή τεχνητής νοημοσύνης).
6. Τα στελέχη, οι εκπαιδευτικοί και οι επιστημονικές ενώσεις που στηρίζουν την Ε.Ε.Κ. εδώ και δεκαετίες, πρέπει να έχουν λόγο και άποψη για τις δρομολογούμενες αλλαγές, ώστε να καταγραφούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων.
7. Με αυτό το ΣΝ **αποδυναμώνεται η καρδιά της Ε.Ε.Κ., που είναι τα Εργαστηριακά Κέντρα (Ε.Κ.),** μια επιτυχημένη εκπαιδευτική δομή, η οποία σχεδόν καταργείται μετά από 38 χρόνια λειτουργίας. **Τα Ε.Κ. ιδρύθηκαν με τον ν.1566/1985, με την προσδοκία να αποκαταστήσουν παθογένειες της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης εκείνης της εποχής,** που δυστυχώς πολύ σύντομα φαίνεται ότι θα επανέλθουν. **Τα Ε.Κ. είναι η κεντρική και πετυχημένη ιδέα δημιουργίας μιας εργαστηριακής εκπαιδευτικής δομής που εξυπηρετεί ταυτόχρονα πολλές εκπαιδευτικές μονάδες Ε.Ε.Κ.,** με χαρακτηριστικά εξειδίκευσης στην εργαστηριακή εκπαίδευση και κατάρτιση, με ευθύνη συντήρησης, επισκευής, ανανέωσης και εκσυγχρονισμού του εργαστηριακού εξοπλισμού και αποδείχθηκε πολύ αποδοτική.

Πριν από την ίδρυση των Ε.Κ., η λειτουργία των Σχολικών Εργαστηρίων παρουσίαζε πλήθος προβλημάτων με κυριότερο την απουσία διαχειριστικού θεσμικού πλαισίου, μεταξύ των σχολικών μονάδων που χρησιμοποιούσαν τα Εργαστήρια

Κατεύθυνσης. Έτσι ο εξοπλισμός τους απαξιωνόταν σύντομα, αφού κανείς δεν αναλάμβανε τη συντήρηση, την επισκευή του και δεν είχε τη μέριμνα του εκσυγχρονισμού του.

8. Είναι φανερό ότι **επιχειρείται υποβάθμιση του ρόλου της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε σχέση με την Αρχική Κατάρτιση, με τη χρήση των υποδομών και τη σταδιακή υποκατάσταση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης από δομές της Αρχικής Κατάρτισης.** Πρόκειται για περαιτέρω ενίσχυση των πολιτικών ιδιωτικοποίησης. Δημιουργούνται δομές που σκοπό έχουν να υπηρετήσουν τον παραπάνω στόχο, οι οποίες θα δημιουργήσουν μια απίστευτη «Βαβέλ» και προβλήματα στη λειτουργία των ΕΠΑ.Λ..
9. **Προκαλούνται καταργήσεις και συγχωνεύσεις των ΕΠΑ.Λ., χωρίς καμία μελέτη τόσο των αριθμητικών, όσο και των ποιοτικών δεδομένων. Διαμορφώνεται με αυτό τον τρόπο μείωση των δαπανών και δημιουργία «κενού χώρου» για την Κατάρτιση.** Οι σχολικές μονάδες, μεγάλου μεγέθους, χωρίς τις απαραίτητες υποδομές και τις ανάλογες διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, αφενός μεν δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμες, αφετέρου δε ευνοούν την αποτελεσματική αντιμετώπιση για τα φαινόμενα σχολικής βίας και παραβατικότητας.
10. **Δημιουργούνται ΕΠΑ.Λ. πολλών ταχυτήτων: Π.ΕΠΑ.Λ., ΕΠΑ.Λ. σε συγκροτήματα με Π.ΕΠΑ.Λ. και ΚΕΕΚ, ΕΠΑ.Λ. σε συγκροτήματα με ΚΕΕΚ, ΕΠΑ.Λ. σε συγκροτήματα χωρίς ΚΕΕΚ, με ότι αυτό συνεπάγεται στη δημιουργία κοινωνικών ανισοτήτων, κυρίως μεταξύ σχολείων μεγάλων αστικών κέντρων και επαρχίας.**

Β. Γενικά για το ΣΝ «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης»

Είναι ένα ΣΝ που δίνει διαφορετική βαρύτητα στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, δίνοντας σαφές προβάδισμα στην κατάρτιση. Ασχολείται κυρίως με την κατάρτιση και όχι την επαγγελματική εκπαίδευση. Είναι πολύ αόριστο καθότι τα βασικά θέματα που θα καθορίσουν τη μορφή λειτουργίας των σχολικών μονάδων παραπέμπονται σε εξουσιοδοτικές διατάξεις και επιτροπές. Η από κοινού νομοθέτηση της Επαγγελματικής εκπαίδευσης με την Κατάρτιση και όχι με τη Γενική εκπαίδευση έχει μια συγκεκριμένη πολιτική σημειολογία. Η μη συνεξέταση των ΕΠΑ.Λ. με τα ΓΕ.Λ. – που από κοινού συνιστούν την λυκειακή βαθμίδα – δείχνει ότι δεν υπάρχει “ισοτιμία” των δύο λυκειακών θεσμών

Από τα πολλά επιμέρους ζητήματα θα εστιάσουμε στα παρακάτω τα οποία θεωρούμε και πιο σημαντικά:

Α. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

- Η Ε.Ε.Κ. χρειάζεται έναν σταθερό κεντρικό πυλώνα, τα **ΕΠΑ.Λ.** και γύρω από αυτόν υποστηρικτικές δομές. Δεν γίνεται να στηρίζεται σε δομές όπως είναι τα Ι.Ε.Κ. που δεν έχουν αυτόνομες κτηριακές εγκαταστάσεις, αξιόλογα δικά τους εργαστήρια, μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό και ανθρώπους με εμπειρία.
- Πάγια και διαχρονική θέση της Ένωσης Τεχνολόγων Εκπαιδευτικών (Ε.Τ.Ε.), είναι η **κατάρτιση να παρέχεται σε ενήλικο μαθητικό δυναμικό**. Αυτό πρέπει να θεσπιστεί και για τις Ε.Σ.Κ.. Εκφράζουμε την αντίθεσή μας για τη μαθητική διαρροή ανήλικων μαθητών εκτός της Λυκειακής βαθμίδας, μέσω της πρόωρης κατάρτισης στις Ε.Σ.Κ.. Υπάρχει θέμα (παιδαγωγικό) με την εκπαίδευσή τους από εκπαιδευτές και όχι εκπαιδευτικούς. Ποια θα είναι η Παιδαγωγική Πιστοποίηση των εκπαιδευτών;
- Το Μεταλυκειακό έτος/Τάξη Μαθητείας, πρέπει να ενισχυθεί, με βελτιώσεις σε ορισμένα σημεία. Θα πρέπει να υπάρχει μέριμνα.
- Θεωρούμε αναγκαία την **ίδρυση και Πειραματικών ΕΠΑ.Λ.** (όπως υπάρχουν εδώ και δεκαετίες Πειραματικά ΓΕ.Λ.), συνδεδεμένα με τις σχολές εκπαιδευτικών, με τις ανάλογες νομοθετικές για αυτά ρυθμίσεις.

Γ. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 3 - Μετονομασία των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Οι αλλαγές ονομάτων είναι αλλαγές βιτρίνας και όχι ουσίας, αφού δεν συμπεριλαμβάνουν αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των ΙΕΚ, στο επίπεδο των μαθημάτων τους και στα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων τους. Αντίθετα στην πράξη θα υποβαθμιστεί η πρακτική εξάσκηση των σπουδαστών τους, μέσα από τις δυσλειτουργίες που θα επιφέρει η εφαρμογή του νομοσχεδίου στη λειτουργία των Ε.Κ. Τέλος θα υπάρξει, χωρίς ουσιαστικό λόγο, πρόσθετο δημοσιονομικό κόστος λόγω αλλαγών επιγραφών, εντύπων, σφραγίδων κλπ.

Επιπλέον αυτού θα πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι δεν προκύπτει από πουθενά ότι υφίσταται προηγούμενη δομή που να παρέχει κατώτερη επαγγελματική κατάρτιση (επίπεδο 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Η μοναδική δομή που υπάρχει στο επίπεδο 4, είναι το Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ). Άρα τίθεται το ερώτημα: Πώς δίνεται ο ορισμός “Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης”; Μήπως με αυτό προσπαθούν οι εμπνευστές και συντάκτες του ΣΝ να παραπλανήσουν τους γονείς των παιδιών και τους τελειόφοιτους των ΓΕΛ, με βαρύγδουπους τίτλους;

ΑΡΘΡΟ 7 - Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Η διάταξη «Τα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επικαιροποίησης γνώσεων, που απευθύνονται σε καταρτιζόμενους που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους σε Σ.Α.Ε.Κ. αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και δεν είναι κάτοχοι Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, της περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 4186/2013 (Α' 193), που χορηγείται στους αποφοίτους Σ.Α.Ε.Κ. μετά από πιστοποίηση», θα πρέπει να υλοποιηθεί και για τους αποφοίτους του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξη Μαθητείας των ΕΠΑΛ, οι οποίοι διαθέτουν Βεβαίωση Παρακολούθησης Μεταλυκειακού Έτους - Τάξης Μαθητείας και δεν είναι κάτοχοι της Βεβαίωσης πιστοποίησης Μεταλυκειακού Έτους-Τάξη Μαθητείας ΕΠΑΛ.

ΑΡΘΡΟ 11 - Ηλεκτρονική Πύλη των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης

Θετικό μέτρο, αλλά η Ηλεκτρονική Πύλη θα πρέπει να συμπεριλάβει και τους καταρτιζόμενους του Μεταλυκειακού Έτους-Τάξη Μαθητείας των ΕΠΑΛ, καθώς και τους αποφοίτους των τάξεων Μαθητείας (επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων).

Άρθρο 13 - Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Τα ΚΕΕΚ παρέχουν υπηρεσίες προς όλες τις μονάδες που συντονίζουν, με τα ΓΕΑΣ που απορροφούν από τα ΙΕΚ, τη Μαθητεία των Αποφοίτων ΕΠΑΛ που απορροφούν από τα ΕΠΑΛ, και την ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη, που καλώς προβλέπεται και επίσης μεταφέρεται από τα προγράμματα ΜΝΑΕ των ΕΠΑΛ.

Αγνοούνται όμως τα συγκροτήματα της επαρχίας, όπου η γεωγραφική κατανομή είναι ιδιαίτερα απλωμένη, των μεγάλων αστικών κέντρων όπου το κτηριακό δεν επιτρέπει τη δημιουργία ενιαίων συγκροτημάτων, τις περιπτώσεις που ένα ΕΚ εξυπηρετεί περισσότερα από 2 ΕΠΑΛ, τις περιπτώσεις που το ΕΚ δεν ανήκει καν στο ίδιο συγκρότημα με κάποια ή και όλα τα ΕΠΑΛ του. Αυτά αντιμετωπίζονται ως εξαιρέσεις, αν και είναι η πλειοψηφία.

Θα υπάρξει πρόβλημα με τις αρμοδιότητες:

- α) όταν συνυπάρχουν εκπαιδευτικές δομές που εξυπηρετούνται από το ΕΚ και δεν είναι ενταγμένες στο ΚΕΕΚ,
- β) προβλήματα με Γενική Γραμματεία Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής, ΠΔΕ, ΔΔΕ.

Επιμέρους παρατηρήσεις

Άρθρο 40Η - Οργανωτικός Συντονιστής

Στα προσόντα του Οργανωτικού Συντονιστή θα πρέπει να πριμοδοτείται ισχυρά η επαγγελματική εμπειρία, σε θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία απαραίτητα θα πρέπει να περιλαμβάνει έτη πραγματικής διδασκαλίας και θητείας σε θέσεις διοίκησης σε σχολικές μονάδες της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Άρθρο 40ΙΑ - Εξουσιοδοτικές διατάξεις Κεφαλαίου ΣΤ1 - ΠΑΡ3

Το άρθρο 9 (προγράμματα σπουδών ΕΠΑΛ) αναφέρει μαθήματα γενικής παιδείας, μαθήματα επαγγελματικής κατεύθυνσης προσανατολισμού, μαθήματα τομέα, μαθήματα ειδικοτήτων, ειδικά μαθήματα τα οποία έχουν ιδιαίτερο οικονομικό αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή που εδρεύει το ΕΠΑ.Λ. και πρακτική άσκηση. **Δεν υπάρχουν θεματικά μαθήματα. Μήπως εννοούνται τα ειδικά μαθήματα; Τα Θ.Ε.Ι.Ε.Κ. θα καθορίζουν τα προγράμματα σπουδών θεματικού χαρακτήρα των ΕΠΑ.Λ.;**

«Άρθρο 6Ζ - Εργαστηριακά Κέντρα

4. α) ...

- Ο Δ/ντής του ΕΚ θα πρέπει να προτείνει στη ΔΔΕ, τους υπευθύνους εργαστηρίων.

- Οι υπεύθυνοι εργαστηρίων θα πρέπει να ανήκουν στα ΕΚ. Δεν είναι δυνατόν να είναι κάποιος υπεύθυνος για τον εξοπλισμό του εργαστηρίου και να είναι υπόλογος στον Δ/ντή του ΕΠΑΛ και όχι στον Δ/ντή του ΕΚ που ανήκει το εργαστήριο.

ΑΡΘΡΟ 15 - Πρακτική άσκηση μαθητών Προτύπων Επαγγελματικών Λυκείων

Α) Η πρακτική άσκηση για 22 ημέρες στη Γ' τάξη των ΕΠΑ.Λ., είναι πρακτικά ανεφάρμοστη. Εάν υποθέσουμε ότι έχει βρεθεί εργοδότης για την πρακτική άσκηση, 22 ημέρες συνεχόμενες τι θα συμβεί με το ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου; 22 μέρες δεν θα κάνουν μάθημα; Αντίθετα θα μπορούσε να ενισχυθεί η πραγματοποίηση οργανωμένων (με συμβατικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων) και χρηματοδοτούμενων (ως προς τα μέσα μετακίνησης) εκπαιδευτικών επισκέψεων των μαθητών σε εργασιακούς χώρους της ειδικότητάς τους. Ποιος θα αναλαμβάνει την εποπτεία των μαθητών που υλοποιούν πρακτική άσκηση; Ο τομεάρχης ΕΠΑΛ, το είδαμε στην παρουσίαση του υπουργού, αλλά δεν υπάρχει στο ΣΝ.

Β) Στο νόμο 4763/20, οι ΣΣΠΑΕ έκαναν προτάσεις για φορείς πρακτικής άσκησης. Τώρα αυτό καταργείται. Πρόκειται για μία ομολογία αποτυχίας των ΣΣΠΑΕ; Δηλαδή το Συμβούλιο Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας δεν θα κάνει προτάσεις; Στο παρόν ΣΝ, στα άρθρα 28 & 29, προβλέπεται και αποζημίωση στον Συντονιστή, στα μέλη και στον γραμματέα των ΣΣΠΑΕ. Στο Ν.4763/20, στο άρθρο 6, παρ. 5, αναφέρει ότι δεν προβλέπεται αμοιβή.

Γ) Θετικό σημείο του ΣΝ είναι η καθιέρωση της εβδομάδας προσανατολισμού. Θα πρέπει όμως να αποτελέσει υποχρέωση των Γυμνασίων και Λυκείων και να εξασφαλιστεί το κόστος μετακίνησης. Επίσης πρέπει να προβλεφθούν και ενημερώσεις γονέων/κηδεμόνων, δια ζώσης σε απογευματινό ωράριο ή ακόμη και ηλεκτρονικά, με ζωντανές τηλεδιασκέψεις.

ΑΡΘΡΟ 16 - Προγράμματα δημιουργίας εικονικών επιχειρήσεων

Θετικό σημείο του ΣΝ, με την προϋπόθεση να προβλεφθεί ποιος θα είναι ο φορέας υλοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 18 - Σκοπός των Επαγγελματικών Λυκείων

Ερώτημα που προκαλείται εύλογα από τις προσθήκες στο άρθρο 6 του Ν.4186/2013 (Α'193), περί του σκοπού του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑ.Λ.): Πως θα επιτευχθεί η ενίσχυση του βαθμού αυτονομίας των μονάδων επαγγελματικής εκπαίδευσης, με την ενεργό ρόλο των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας;

ΑΡΘΡΟ 19 - Οργάνωση και λειτουργία των Επαγγελματικών Λυκείων

Από τα προγράμματα σπουδών, και από τη συγγραφή νέων βιβλίων και βοηθητικών παιδαγωγικών εργαλείων, θα έπρεπε να ξεκινήσει η μεταρρύθμιση της ΕΕΚ. Δεν νοείται επαγγελματικές ειδικότητες να διδάσκονται από βιβλία που βασίζονται σε προγράμματα σπουδών που γράφτηκαν το 2000 για τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια.

Προκαλούνται καταργήσεις και συγχωνεύσεις των ΕΠΑ.Λ., χωρίς καμία μελέτη τόσο των αριθμητικών, όσο και των ποιοτικών δεδομένων. Διαμορφώνεται με αυτό τον τρόπο μείωση των δαπανών και δημιουργία «κενού χώρου» για την Κατάρτιση. Οι σχολικές μονάδες, μεγάλου μεγέθους, χωρίς τις απαραίτητες υποδομές και τις ανάλογες διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, αφενός μεν δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμες, αφετέρου δε ευνοούν την αποτελεσματική αντιμετώπιση για τα φαινόμενα σχολικής βίας και παραβατικότητας.

Η συγχώνευση ΕΠΑ.Λ. της ίδιας ζώνης, οδηγεί σε αρκετές περιπτώσεις, στη δημιουργία συγκροτημάτων ΕΠΑΛ των 600, 800 και 1000 μαθητών. Άσχετα από τον αριθμό των υποδιευθυντών, η παιδαγωγική διαχείριση, η αναγνώριση εξωσχολικών, η αποφυγή επεισοδίων, ζημιών κλπ. σε σχολεία με πάνω από 300 μαθητές είναι δύσκολη. Το ίδιο ισχύει και για την επόπτευση του χώρου, ο οποίος εξ ανάγκης απλώνεται πολύ. Αυτά χωρίς να υπολογίζονται οι κίνδυνοι απώλειας οργανικών, κατάργησης ειδικοτήτων που συμπίπτουν με αυτές των ΙΕΚ κλπ. Οι συμπίπτουσες θα καταργούνται προφανώς από τα ΕΠΑΛ, αφού κρίνει το ΣΣΠΑΕ με τη γνωστή σύνθεση που στηρίζεται στα στελέχη των ΙΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 21 - Επιτροπή Συντονισμού του Επαγγελματικού Λυκείου

Ερωτήματα που τίθενται:

A) Για ποιο λόγο η Επιτροπή Συντονισμού του Επαγγελματικού Λυκείου (Ε.Σ.ΕΠΑ.Λ.) που αποτελεί όργανο διοίκησης του ΕΠΑ.Λ., το οποίο δεν εντάσσεται σε Κέντρο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Κ.Ε.Ε.Κ.), συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και όχι τη ΔΔΕ ή της ΠΔΕ;

B) Γιατί δεν συμμετέχει σε αυτή και ο Σύλλογος Διδασκόντων του ΕΠΑ.Λ.;

ΑΡΘΡΟ 22 - Τομεάρχες Επαγγελματικών Λυκείων

Αυξάνεται σημαντικά, και χωρίς λόγο, ο αριθμός Τομεαρχών. Σε επαρχιακά σχολεία ειδικών συνθηκών, με μικρά σχολικά εργαστήρια, θα παρουσιαστούν φαινόμενα σε ΕΠΑΛ 80 μαθητών να υπάρχουν 6 τομεάρχες.

Καταργούνται οι Τομεάρχες του ΕΚ και αντικαθίστανται με πολλαπλούς «συναρμόδιους» Τομεάρχες των εξυπηρετούμενων ΕΠΑΛ. Στα ΕΚ ο προγραμματισμός ασκήσεων έχει διπλό ρόλο, πέρα από την οργάνωση του μαθήματος, αναδεικνύει ανάγκες αναλωσίμων και κενά εξοπλισμού, βοηθώντας τόσο στον προγραμματισμό αγορών, όσο και στο σχεδιασμό διδακτικών επισκέψεων. Επίσης οδηγεί στην κατανομή των μαθημάτων στα εργαστήρια ανά εβδομάδα. Συμμετέχει σε επιτροπές αγορών, παραλαβής, απογραφής, συντονίζει διαδικασίες συντήρησης, επισκευής και αξιολόγησης εξοπλισμού εκ των ενόντων και παρακολουθεί συντηρήσεις από τεχνικές εταιρείες ή υπηρεσίες του Δήμου, διαδικασίες που προστατεύουν και επεκτείνουν τη περιουσία του ελληνικού δημοσίου που υπηρετεί την ΕΕΚ.

ΑΡΘΡΟ 23 - Φοίτηση στα Επαγγελματικά Λύκεια

Η πρακτική άσκηση για 22 ημέρες στη Γ τάξη είναι πρακτικά ανεφάρμοστη. Αντίθετα θα μπορούσε να ενισχυθεί η πραγματοποίηση οργανωμένων (με συμβατικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων) και χρηματοδοτούμενων (ως προς τα μέσα μετακίνησης) εκπαιδευτικών επισκέψεων των μαθητών σε εργασιακούς χώρους της ειδικότητάς τους.

ΑΡΘΡΟ 24 - Εβδομάδα Προσανατολισμού στα Επαγγελματικά Λύκεια

Θετικό σημείο του ΣΝ είναι η καθιέρωση της εβδομάδας προσανατολισμού. Θα πρέπει όμως να αποτελέσει υποχρέωση των Γυμνασίων και Λυκείων και να εξασφαλιστεί το κόστος μετακίνησης. Επίσης πρέπει να προβλεφθούν και ενημερώσεις γονέων/κηδεμόνων, δια ζώσης σε απογευματινό ωράριο ή ακόμη και ηλεκτρονικά, με ζωντανές τηλεδιασκέψεις.

ΑΡΘΡΟ 25 - Εργαστηριακά Κέντρα

Στην ουσία καταργείται ο Σύλλογος Διδασκόντων των ΕΚ. Οι απαιτήσεις λειτουργίας των ΕΚ, χρειάζονται περισσότερα όργανα διοίκησης, σίγουρα μεγαλύτερο αριθμό υποδιευθυντών, εκεί που φιλοξενούνται και ΙΕΚ. Επίσης είναι απαραίτητη η ύπαρξη τεχνικής υπηρεσίας, για την καθημερινή λειτουργία.

Οι τομείς εργαστηρίων του ΕΚ, πρέπει να παραμείνουν στη φιλοσοφία που υπάρχει στο ΦΕΚ λειτουργίας των ΕΚ, όπως είναι σήμερα, να βασίζεται δηλαδή στο

διδασκόμενο αντικείμενο των εργαστηρίων που ανήκουν στον ίδιο τομέα. Τα εργαστήρια εξυπηρετούν ανάγκες και άλλων δομών π.χ. ΙΕΚ. Δεν μπορεί να καθορίζονται οι τομείς τους, από τους τομείς των ΕΠΑ.Λ..

Ο ρόλος των υπεύθυνων εργαστηρίων, είναι κομβικός για τη σωστή και ασφαλή λειτουργία των εργαστηρίων και την βέλτιστη αξιοποίηση του εξοπλισμού. **Δεν υπάρχει πρόνοια στο νομοσχέδιο για οικονομικά ή άλλα κίνητρα (μείωση ωραρίου – μόρια) ώστε κάποιος να θέλει να αναλάβει υπεύθυνος εργαστηρίου.** Η ασαφής υπηρεσιακή σχέση τους με τους διευθυντές των ΕΠΑΛ – ΕΚ και τους πολλούς τομεάρχες για τον ίδιο τομέα εργαστηρίων, θα δημιουργήσει μια προβληματική λειτουργία που θα οδηγήσει στην μη ορθή χρήση του εργαστηριακού εξοπλισμού (από τι στιγμή που όλοι και κανένας δεν θα τον έχουν χρεωμένο). Φαινόμενα «κλειδωμένου εξοπλισμού» κλπ. που αντιμετωπίστηκαν σε σημαντικό βαθμό με την ίδρυση των ΕΚ, θα επανέλθουν στην καθημερινή εικόνα των εργαστηρίων.

Τα Ε.Κ. αποτελούν το θεμέλιο λειτουργίας των ΕΠΑΛ και των ΙΕΚ και θα έπρεπε να αναβαθμιστεί ο ρόλος τους. Αντί των ρυθμίσεων που εισάγει το νομοσχέδιο θα έπρεπε να θεσπιστούν θέσεις εκπαιδευτικών στα Ε.Κ., οι οποίοι στο πλαίσιο του ωραρίου λειτουργίας των Ε.Κ. και του δικού τους διδακτικού ωραρίου, υποχρεωτικά θα πρέπει να παρευρίσκονται (ως πρώτοι ή δεύτεροι εκπαιδευτικοί) στα εργαστήρια που είναι υπεύθυνοι, όταν αυτά λειτουργούν φιλοξενώντας μαθητές, από οποιαδήποτε εκπαιδευτική δομή (ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ, ΕΣΚ).

Μία ακόμη πρόταση που βοηθά στην υλοποίηση των εργαστηριακών μαθημάτων είναι: όταν ο αριθμός των μαθητών απαιτεί 2^ο καθηγητή στα εργαστήρια, αυτός πρέπει αποκλειστικά να είναι ο εκπαιδευτικός που διδάσκει στο ΕΠΑ.Λ. το θεωρητικό μέρος του μαθήματος.

ΑΡΘΡΟ 32 - Μεταβατικές διατάξεις

Στο μεταβατικό διάστημα, θα υπάρχει τεράστια σύγχυση αρμοδιοτήτων μεταξύ τομεαρχών ΕΠΑΛ και ΕΚ. Επίσης η πρόσφατη τοποθέτηση των δεύτερων αποτελεί δείγμα ότι οι διατάξεις του νομοσχεδίου δεν αποτελούν προϊόν μακροχρόνιου σχεδιασμού.

ΑΡΘΡΟ 34 - Έναρξη ισχύος

Η εφαρμογή μέρους του νομοσχεδίου, κατά το σχολικό έτος 2025-2026, δείχνει ότι το ΥΠΑΙΘΑ δεν είναι έτοιμο να εφαρμόσει άμεσα τις αλλαγές. Πώς θα ήταν άλλωστε αυτό δυνατόν, αφού τα Π.ΕΠΑ.Λ., δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί ως προς την λειτουργία τους και οι επερχόμενες αλλαγές του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, προϋποθέτουν πλειάδα υπουργικών αποφάσεων και άλλων νομοθετικών ρυθμίσεων.

Δ. ΑΣΠΑΙΤΕ - Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση – Πειραματικά ΕΠΑ.Λ.

Θα περιμέναμε, από μια τόσο συνολική μεταρρύθμιση για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (Ε.Ε.Κ.), να έχει ως πρώτο θέμα τη **μετεξέλιξη της ΑΣΠΑΙΤΕ σε Αυτόνομο Πανεπιστήμιο. Αν όχι τώρα, τότε πότε;**

Επιπλέον πιστεύουμε η **Ε.Ε.Κ. πρέπει να συνδεθεί με Πειραματικά ΕΠΑ.Λ.**, στα οποία θα δοκιμάζονται όλα τα νέα παραγόμενα αποτελέσματα από έρευνες στο πεδίο της Ε.Ε.Κ., τα οποία μόνον η **ΑΣΠΑΙΤΕ, ως ένα πρωτοπόρο στον τομέα αυτό Τριτοβάθμιο Παιδαγωγικό Ίδρυμα, και με το ανεπτυγμένο δίκτυο των παραρτημάτων της σε όλη την χώρα, μπορεί και πρέπει να καλύψει.**

Απουσιάζει αναφορά στην ΑΣΠΑΙΤΕ, πράγμα απαράδεκτο καθότι σήμερα ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της Ε.Ε.Κ. αποτελεί η **έλλειψη κατάλληλα εκπαιδευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού**, το οποίο να διαθέτει ευρυμάθεια και ισόρροπη θεωρητική γνώση και πρακτικές δεξιότητες, κάτι που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχή εφαρμογή οποιουδήποτε προγράμματος σπουδών αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Για αυτό προτείνουμε:

- 1. Τη δημιουργία, σε πρώτη φάση, Πειραματικών ΕΠΑ.Λ. στην έδρα της ΑΣΠΑΙΤΕ στην Αθήνα, και σε άλλα μέρη της χώρας (όπου αυτή λειτουργεί Παραρτήματα).**
- 2. Η ΑΣΠΑΙΤΕ, λόγω του ιδιαίτερου ρόλου της, να συμμετέχει:**
 - α) Στο Κέντρο Επιμόρφωσης Πρότυπων ΕΠΑ.Λ. – Πειραματικών ΕΠΑ.Λ.**
 - β) Στην Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (Κ.Ε.Ε.) του Άρθρου 7 του Ν.4763/2020.**

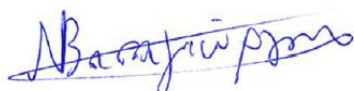
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πιστεύουμε ότι για να μπορέσει η Ε.Ε.Κ. να συμβάλει στην ανάπτυξη της χώρας, είναι απαραίτητες τόσο νομοθετικές παρεμβάσεις, όσο και πολύ μελετημένες εφαρμοστικές αποφάσεις. Ένα σύγχρονο, αναδιαρθρωμένο και αποτελεσματικό σύστημα Ε.Ε.Κ. θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη της Ελληνικής αναπτυξιακής στόχευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, θα επιδιώξουμε συναντήσεις με την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και τα πολιτικά κόμματα, για να αναπτύξουμε τις απόψεις και τις προτάσεις μας.

Για το Δ.Σ. της Ε.Τ.Ε.

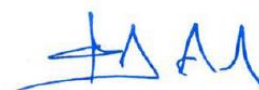
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ



Νικόλαος Βασαγιώργης



Ο Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ



Ιωάννης Φελέκης